

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
I ZAWODOWYCH
im. KRÓLA WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY
w PRZEWORSKU

Dyrektor: mgr Krystyna Ścisłowicz

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

STANDARD DRUGI

Szkoła Promująca zdrowie zarządza projektami promocji zdrowia w sposób sprzyjający:

- uczestnictwu, partnerstwu i współdziałaniu społeczności szkolnej, w tym rodziców i społeczności lokalnej;
- skuteczności i długofalowości zadań.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Króla Władysława Jagiełły w Przeworsku obejmuje: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Gimnazjum Specjalne, Zasadniczą Szkołę Zawodową. Nasza szkoła ma swoją tradycję, ceremoniał szkolny i obyczaje, może się pochwalić dobrymi i bardzo dobrymi wynikami nauczania, różnorodnymi formami pracy pozalekcyjnej. O jakości pracy szkoły świadczą m.in. uzyskane certyfikaty: *Szkoła z klasą, Interkl@sa, Znak jakości eTwining*.

Dużym wyróżnieniem był **Certyfikat wojewódzki Podkarpackiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie**, który szkoła otrzymała w czerwcu 2007 roku.

INICJACJA ZADAŃ

Coraz młodsze dzieci sięgają po papierosy, alkohol i narkotyki. Wiek inicjacji środkami uzależniającymi w zastraszającym tempie obniża się a jednocześnie rośnie lęk dorosłych w obliczu zagrożenia ich dzieci uzależnieniami. Młodzi ludzie podają jako jedną z przyczyn sięgania po środki odurzające nieradzenie sobie z trudnościami szkolnymi i problemami w domu. Każda osoba chcąc skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom związanym ze środkami odurzającymi musi zdawać sobie sprawę z tego, że żyjemy w kulturze masowych uzależnień – pijąc kilka filiżanek kawy dziennie, popijając alkohol po południu, łykając pastylki przeciwbólne – również im się poddajemy. Świadomość tego

pozwole nam jak pisze H. Rylke „zejść na ziemię ze szczytów świętego oburzenia” i stanowi dobrą bazę do szukania dróg i sposobów pomocy młodym ludziom. Młodzież ciekawa świata, poszukująca adekwatnych dla siebie systemów wartości, bezkompromisowa i chętna do eksperymentowania, jest szczególnie narażona na pułapkę uzależnień, ale też podatna na sensowne działania profilaktyczne.

Nasza szkoła zajmuje się problematyką uzależnień od wielu lat. W tym czasie przeprowadziliśmy wiele ankiet diagnozujących problemy, z jakimi spotykają się nasi uczniowie:

- „Moje Liceum”,
- „Atmosfera w mojej klasie”,
- ankieta dotycząca agresji i kontaktu z używkami przeprowadzona przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie,
- ankieta badająca problem uzależnień,
- ankieta badająca stosunek młodzieży do alkoholu.

Szkolny Zespół Promocji Zdrowia po analizie ankiet, wywiadów z rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły, rozmów z uczniami przyjmuje na początku każdego roku szkolnego zadania priorytetowe.

PROJEKTY PROMOCJI ZDROWIA REALIZOWANE W ROKU SZKOLNYM 2006/2007

- Narkotyki STOP
- Nie palę, nie piję, nie biorę - jestem odpowiedzialny za własne zdrowie

BUDOWANIE PLANU DZIAŁAŃ:

- **diagnoza problemu;**

- **określenie priorytetowych zadań;**

szukanie sojuszników:

- Starostwo Powiatowe w Przeworsku,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przeworsku
- Powiatowa Komenda Policji w Przeworsku
- Fundacja „Wzrastanie”
- Stowarzyszenie Ruch Pomocy Społecznej “Integracja”

SZKOLENIA NAUCZYCIELI:

- marzec 2006 - szkolenie Rady Pedagogicznej dotyczące przeciwdziałania narkomanii prowadzone przez pracownika Komendy Wojewódzkiej Policji
- listopad 2006 - „Planowanie i realizacja działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych” 20 godzin Stowarzyszenie Ruch Pomocy Społecznej “Integracja”
- listopad 2005 - szkolenie dla realizatorów programu edukacyjnego profilaktyki antynikotynowej zorganizowane przez WSSE w Rzeszowie
- Styczeń 2006 - zajęcia na temat profilaktyki i terapii uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone przez terapeutę Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień w Rzeszowie
- wrzesień 2006 3 -dniowe warsztaty dla nauczycieli „Umiejętności wychowawcze w profilaktyce uzależnień” zorganizowane w Lipniku przez Fundację Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie”.

SZKOLENIA UCZNIÓW:

- dwudniowe wyjazdowe szkolenie dla liderów programu „Narkotyki stop”;
- trzydniowe warsztaty dla uczniów „Profilaktyka uzależnień oraz zachowań prospołecznych wśród młodzieży” zorganizowane przez fundację “Wzrastanie”

UZGODNIENIE HARMONOGRAMU DZIAŁAŃ

- Realizując zadania priorytetowe, korzystamy zarówno z ciekawych gotowych programów profilaktycznych, jak i tworzymy własne dostosowane do potrzeb i zainteresowań naszych uczniów.
- W ramach Programu wyrównywania szans edukacyjnych nauczyciele naszej szkoły tworzą własne projekty i zdobywają środki finansowe niezbędne dla ich realizacji. Takim programem jest m.in. **“NIE PAŁĘ, NIE PIJĘ, NIE BIORĘ, JESTEM ODPOWIEDZIALNY ZA WŁASNE ZDROWIE”** -Program ten skierowany był do młodzieży gimnazjalnej uczącej się w naszej szkole, jak również ich rodziców lub prawnych opiekunów.

Założenia programu

- Program przeznaczony był dla uczniów w wieku 13 – 17 lat (klasy: I, II i III Gimnazjum Specjalnego).
- Uczniowie objęci programem profilaktyki uzależnień z racji posiadanych orzeczeń o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim realizują program nauczania dostosowany do ich indywidualnych możliwości i potrzeb.
- Uczniowie ci z racji upośledzenia umysłowego mają często ograniczoną umiejętność myślenia przyczynowo – skutkowego, stąd nie zawsze potrafią przewidzieć

konsekwencje podejmowanych działań i decyzji, dlatego tak ważne było ukazanie im zagrożeń związanych z uzależnieniem.

- Program profilaktyki uzależnień opracowany został w ten sposób, aby każdy uczeń mógł osiąść wiedzę i umiejętności praktycznego radzenia sobie z presją otoczenia (umiejętność skutecznego odmawiania przyjęcia substancji uzależniającej).
- Do programu zaangażowani zostali również rodzice (spotkania, pogadanki i dyskusja).
- Program zakończył konkurs plastyczny z nagrodami dla uczniów oraz udziałem rodziców i zaproszonych gości pod hasłem „Moda na życie wolne od nałogów”

NARKOTYKI STOP - LIDERSKI PROGRAM PROFILAKTYCZNY

Projekt realizowany był pod patronatem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie, Stowarzyszenia Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja” i Starostwa Powiatowego w Przeworsku.

Cele programu:

- edukacja uczniów – szkolnych liderów, których zadaniem było szerzenie wśród rówieśników stylu życia wolnego od środków uzależniających,
- uruchomienie realizowanych przez liderów młodzieżowych działań na terenie szkoły, w efekcie których nastąpi zwiększenie świadomości i aktywności młodzieży, nauczycieli i rodziców w obszarze przeciwdziałania sięganiu po środki uzależniające.

PROGRAM SKŁADAŁ SIĘ Z KILKU ETAPÓW:

ETAP I

- **szkolenie liderów młodzieżowych** – w naszej szkole program cieszył się dużą popularnością wśród uczniów. Z grupy 30 chętnych losowo wybrano 16 osób, które uczestniczyły w dwudniowym szkoleniu

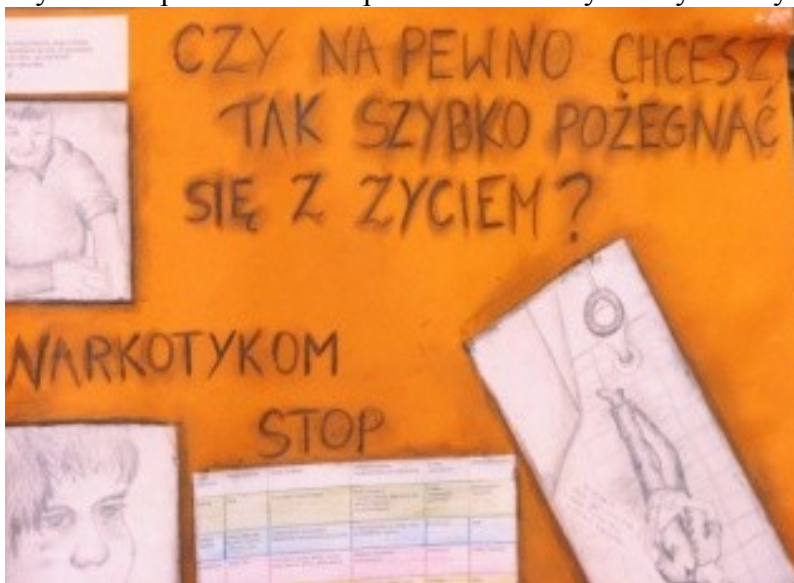
ETAP II

- Kolejny etap przewidywał **szkolenie dla nauczycieli**, koordynatorów programu, oraz przekazanie informacji o programie wychowawcom i rodzicom.

ETAP III

- **prowadzenie zajęć przez liderów** według opracowanych i wcześniej przeciwiczonych scenariuszy:
 - ✓ *My i narkotyki,*
 - ✓ *Świat byłby lepszy bez narkotyków,*
 - ✓ *Narkotyki (urny)*
 - ✓ *Umiejętność odmawiania* Takich zajęć odbyło się 16 w różnych klasach.

- ✓ Wykonanie przez młodzież plakatów o tematyce antynarkotykowej.

- W ramach podsumowania programu, 13 grudnia na sali gimnastycznej, odbyła się impreza profilaktyczna dla uczniów szkoły obejmująca montaż słowno – muzyczny oraz wystawę plakatów antynarkotykowych wykonanych przez młodzież. Montaż, przygotowany przez liderów i innych uczniów szkoły, obejmował mity związane z

braniem narkotyków, występy szkolnych zespołów muzycznych, pantomimę i fragmenty „Pamiętnika narkomanki” B. Rosiek.

IMPREZA FINAŁOWA - ŚWIĘTOWANIE SUKCESÓW

- Zwieńczeniem liderkiego programu profilaktycznego „Narkotyki STOP” była międzyszkolna debata, która odbyła się 14 grudnia 2006r. w Zespole Szkół Zawodowych w Przeworsku. Debataę prowadziły autorki programu – p. Beata Śliwińska i p. Ewa Rejman. W debacie uczestniczyli uczniowie szkół biorących udział w projekcie wraz z opiekunami oraz zaproszeni goście.

Międzyszkolna debata

MONITOROWANIE DZIAŁAŃ:

- W czasie trwania projektu koordynatorzy monitorowali zajęcia prowadzone przez liderów służąc pomocą w ich organizacji i realizacji. Analizowali sugestie i refleksje liderów, pomagali rozwiązywać pojawiające się problemy. Konsultowali się z wychowawcami zbierając ich opinie o projektach.

EWALUACJA:

- W przypadku obu programów udało się zrealizować zaplanowane zadania.
- Przeprowadzono ankiety ewaluacyjne wśród liderów młodzieżowych i nauczycieli

- Prowadzono dyskusje w zespołach wychowawczych co pozwoliło na wymianę poglądów, refleksji, doświadczeń związanych z realizacją projektu
- Debata międzyszkolna

NAPOTKANE TRUDNOŚCI

- Zbyt małe zaangażowanie rodziców w realizację projektu
- Małe zaangażowanie się niektórych liderów młodzieżowych w prowadzenie zajęć
- Obojętny lub niechętny stosunek części uczniów do proponowanej tematyki

UZYSKANE KORZYŚCI:

Uczniowie uzyskali:

- Wiedzę i większą świadomość o skutkach przyjmowania środków odurzających, o mechanizmach uzależnienia oraz o możliwościach szukania pomocy dla uzależnionych.
- Możliwość odwołania się do swoich doświadczeń, przemyśleń, refleksji poprzez treningi, dyskusje, psychodramy.
- Możliwość propagowania postawy abstynenckiej w środowiskach młodzieżowych i weryfikowania dość powszechnego przekonania, że wszyscy młodzi ludzie „ćpają, palą i piją”
- Ciekawą alternatywę dla spędzenia wolnego czasu
- Możliwość ćwiczenia trudnej sztuki odmawiania i wyrabiania postawy asertywności

Nauczyciele i rodzice:

- Pogłębili swoją wiedzę o niepokojących objawach, które mogą wskazywać, że dziecko sięga po narkotyki
- Uzyskali informacje, jak pomóc dziecku przeciwstawić się presji rówieśników.

REFLEKSJE PO REALIZACJI ZADAŃ:

Pomimo napotkanych trudności większość liderów i nauczycieli zaangażowanych w projekt „Narkotyki STOP” oceniła go bardzo pozytywnie. Miarą sukcesu programu może być fakt, że uczniowie dopytują się, czy podobne inicjatywy będą kontynuowane w przyszłości a większość liderów zadeklarowała chęć prowadzenia warsztatów w kolejnej edycji programu. Pozostajemy w przeświadczeniu, że to właśnie młodzi ludzie – liderzy – pełni wyobraźni i zapału są zdolni przyczynić się do zmiany postaw i zachowań wobec narkotyków wśród rówieśników, kolegów, rodziców.

*Opracowanie: Agnieszka Firleta (koordynator)
Lucyna Kontek*